

at Københavns Amts 1ste Valgkreds f. Eks. havde 28,640 Indbyggere — nu har den jo over 40,000 —, og medens den mindste Kreds i Københavns Amt kun den Gang havde 12,130 Indbyggere og nu er gaaet ned til 11,743, er det jo dog galt nok. Jeg kan nævne et andet Eksempel, som ikke ser saa grelt ud, men som dog allerede var galt nok den Gang, det var ovre i Svendborg Amts 3die Valgkreds. Den havde den Gang 22,564 Indbyggere, medens den mindste Kreds i samme Amt, 7de Kreds, havde lidt over 12,000 Indbyggere. Ogsaa der ere Forholdene efterhaanden forværrede, saaledes som det er blevet over alt, hvor der er en nogenlunde stor By forenet med et Landdistrikt.

Overhovedet forekommer det mig, at naar det er som nu, at vi have en stor Mængde Kredse, der ere godt op mod 50,000 — de højeste — medens vi paa den anden Side have Kredse her i Landet og ikke saa ganske faa, som ere under det Middeltal, som Grundloven fastsætter, nemlig 16,000, maa dette Forhold ændres. Vi have nemlig ikke mindre end 13 Kredse her i Landet som have under 16,000 Indvaanere, nemlig 1, som er under 12,000, 2 som er mellem 12,000 og 13,000, 2 mellem 14,000 og 15,000 og 8 mellem 15,000 og 16,000. Men hvis vi paa den anden Side tage 13 af de største Kredse her i Landet i Øjeblikket — naar jeg siger i Øjeblikket, mener jeg som Forholdet var ved sidste Folketingsvalg — saa havde vi den Gang 2, som var over 40,000, 3 som var mellem 35,000 og 40,000, og 8 mellem 30,000 og 35,000.

Jeg gentager, naar Forholdet er saaledes, forekommer det mig, at det er ganske nødvendigt at komme til en Omordning, og jeg maa naturligvis indrømme, det kan ingen bestride, at en Omordning kan ske paa den Maade, at man opfylder Grundlovens Bud om en Folketingsmand for omtrent hver 16,000 Indbyggere. Ja vel, det kan man gøre, man kan gøre Plads for 40 ny Medlemmer, ganske vist ikke i denne Sal, men saa maatte vi jo se at faa Plads et andet Sted. Men jeg tror ikke paa, at det vil forøge Folketingets Arbejdsdygtighed. Jeg tror tværtimod snarere det modsatte, og jeg tror, de Herrer ville give mig Ret, naar vi kaste Blikket ud i de andre Lande her i Europa og se paa, hvorledes det egentlig gaar til i de meget store Forsamlinger, som løbe op til adskillige Hundreder, til 600—700 Medlemmer. Vi vide jo alle, antager jeg, at den Arbejdsdygtighed, som lægges for Dagen

der, og det Arbejde, som der gøres, egentlig er overmaade ringe. Det er kun de store Principper, der behandles der. Den egentlige Drøftelse af Lovforslag, som vi ere vant til her i vor lille Forsamling, er jo ganske umulig, naar man arbejder med en Folkerepræsentation paa 600—700—800 Medlemmer. Jeg tror ikke, at det vil være nyttigt at komme op til mellem 150—160 Medlemmer i det danske Folketing hverken nu eller senere, men derimod vil jeg anse det for at være særdeles ønskeligt og ganske korrekt, om man en Gang for alle gik til en saadan Omordning af § 32 i Grundloven, saa man en Gang for alle kom bort fra det, som man ikke vil blive ved at plages med om ikke vi saa dog vore Efterkommere en Gang hvert 10de Aar, fordi Forholdet ellers blev altfor ulige, saa at man kom til atter og atter at forøge Antallet af Folketingets Medlemmer, hvis overhovedet Tilvæksten i Befolkningen her i Landet, som vi dog alle haabe paa, maa blive ved at være som den har været i den senere Tid. Jeg kan derfor ikke skønne rettere, end at den Vej, vi fornuftigvis bør gaa, vil være at komme til en Ordning, hvorved man i Stedet for som nu Grundloven fastsætter, at der skal være et Medlem for det og det Antal Indbyggere, siger: Lad Grundloven fastsætte det Antal Medlemmer, som Folketinget skal have, og lad os saa indrette Valgkredsene derefter Tid efter anden med nogle Forandringer i Valgloven, saaledes at en nogenlunde Ligelighed kan være til Stede.

Jeg er, som sagt, enig med de Herrer, som have udtalt sig imod den absolut matematisk nøjagtige Ligelighed. Det har Grundloven aldrig tænkt paa. Der ligger jo allerede et klart Bevis deri, at man, som ogsaa den højtærede Konseilspræsident nævnede, da man konciperede Grundloven, tænkte sig 12,000 Indbyggere pr. Medlem, men da man gennemførte Grundloven, sagde man 14,000. Det passede nemlig med det, man tænkte sig, omtrent 100 Medlemmer i Folketinget; dertil passede den Gang omtrent 14,000 Indbyggere pr. Medlem nøjagtig. Det samme skete i 1866, da Grundloven blev revideret. Da var Folketallet vokset saa meget, at da passede et Antal af omtrent 100 Folketingsmænd saaledes med Befolkningen i Landet, at der blev ca. 16,000 Indbyggere paa hvert af de 100 Medlemmer. Det forekommer mig, at der i det Faktum ligger en Antydning af, at Grundloven ingenlunde har ment, at der skulde være nøj-